

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Communication rights, democracy & legitimacy : the European Union

Hoffmann, J.

Publication date
2009

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hoffmann, J. (2009). *Communication rights, democracy & legitimacy : the European Union*. Academic Publishing AG & Co. KG.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

COMMUNICATIERECHTEN, DEMOCRATIE EN LEGITIMITEIT: DE EUROPESE UNIE

Dissertatie

Julia Hoffmann

Samenvatting

Deze dissertatie heeft tot doel het discours omtrent “communication rights” (communicatierechten) te relateren aan de discussie aangaande de democratische legitimatie en verder uit te wijden over de relevantie van deze relatie door in het bijzonder te kijken naar de Europese Unie (EU). Vanuit empirisch perspectief is de aandacht gericht op het identificeren van de meest belangrijke Europese regelgeving en beleid die de communicatierechten van burgers beïnvloeden. In het bijzonder wordt getracht een kritische analyse te geven van de ontwikkeling van één van de belangrijkste rechten in de context van de EU: het recht op informatie.

Door middel van een aantal aparte theoretische en empirische beschouwingen wordt dit vraagstuk onderzocht. Deze zijn samengebracht in het werk dat voor u ligt.

Het eerste gedeelte van deze dissertatie heeft tot doel het concept communicatierechten te verduidelijken. Allereerst wordt vanuit een historisch perspectief de ontwikkeling van het internationale politieke en wetenschappelijke discours geschetst. Nadien volgt een kritische bespreking van het concept vanuit verschillende invalshoeken en wordt het conceptuele referentiekader van de dissertatie in dit veld geplaatst.

Het tweede gedeelte van de dissertatie verbindt het concept communicatierechten met de huidige academische discussie aangaande de legitimatie van supranationale regelgeving zoals door de EU. Er wordt een korte schets gegeven van het debat betreffende het “democratisch tekort”. Vervolgens is er aandacht voor de aannames en vereisten van democratische modellen die de focus leggen op de burgerlijke competentie om “communicative power” uit te oefenen als meetlat voor het legitimeren van regelgeving, waarna de toepassing hiervan wordt geschetst op het geval van de EU. Afsluitend wordt de noodzaak voor erkenning van communicatierechten voor Europese burgers beargumenteerd evenals hun inclusie in Europese wetgeving en beleidsinstrumenten.

SAMENVATTING

In het derde gedeelte worden de meest relevante gebieden van EU wetgeving en beleid nader bekeken, met name het effect dat deze hebben op sommige van de eerder besproken communicatierechten. Tevens wordt het onlangs voorgestelde Europese communicatiebeleid in dit kader geanalyseerd.

Nadat het belang van communicatierechten voor Europese integratie duidelijk is gemaakt, wordt er bijzondere aandacht gegeven aan één van deze rechten: het recht op toegang tot informatie. Door middel van twee *case studies* zal er een diepere analyse plaatsvinden van het belang van dit specifieke recht in Europese context. De keuze voor juist dit communicatie recht berust op twee pijlers. Allereerst, zo wordt beargumenteerd, is het recht op informatie het meest basale recht van alle communicatierechten. Zonder de aanwezigheid van dit basis recht is een levensvatbare democratie niet mogelijk. Ten tweede is het juist dit recht dat in de huidige discussies en juridische ontwikkelingen binnen de EU centraal staat, met name sinds de recente problemen met de ratificatie van een *Europese Grondwet*. Tevens is het ook één van de rechten die onder druk is komen te staan na de gebeurtenissen op 9 september 2001 en de antiterrorismemaatregelen die sindsdien zijn genomen.

De eerste *case studie* bestaat uit de ontwikkelingen rond het recht op toegang tot EU documenten.

Tenslotte is er aandacht voor de rol van het recht op informatie in relatie tot de eisen die gesteld worden aan een eerlijk en juist proces. Er is specifieke aandacht voor met name die gevallen waar individuen en groepen worden verdacht van het financieren van terrorisme, op wiens financiële eigendommen beslag is gelegd door middel van Europese (implementatie-) wetgeving en die vervolgens trachten om hun vermelding op “terrorism blacklists” aan te vechten.